

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/1940

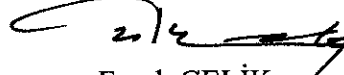
Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/1940/10-1012
Konu : Yazılı Soru Önergesi

01 Mayıs 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/02/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3672 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Şahin MENGÜ'ye ait 7/1940 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ ŞAHİN MENGÜ'NÜN 7/1940 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Ülkemizde 2000-2006 yılları arasında meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıkları ile ölüm sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

YILLAR	İŞ KAZASI SAYISI	TÜRKİYE GENELİ İŞÇİ SAYISI	KAZA SIKLIĞI (100 BİN İŞÇİDE)	MESLEK HAST. SAYISI	ÖLÜM SAYISI
2000	74.847	5.254.125	1424	803	1.173
2001	72.357	4.886.881	1480	883	1.008
2002	72.344	5.223.283	1385	601	878
2003	76.668	5.615.238	1365	440	811
2004	83.830	6.181.251	1356	384	843
2005	73.923	6.918.605	1068	519	1.096
2006	79.027	7.818.642	1011	574	1.601

2000 yılından 2006 yılına kadar geçen süre içinde bazı yıllarda iş kazası sayılarında artış görülmesine rağmen işçi sayısına oranla sıklık oranlarına bakıldığında, 100 bin işçide görülen kaza sıklığı 2000 yılında 1424 iken, 2006 yılında 1011'e düşmüştür. Yani % 29 oranında bir iyileşme sağlanmıştır.

İşverenlerimizin ve çalışanlarımızın İSG konusunda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi ve kamuoyu duyarlılığının artırılması konusunda son yıllarda yürüttüğümüz çalışmaların daha etkin ve yaygın hale getirilmesi için gerekli talimatlar ilgili birimlerimize iletilmiştir. Özellikle inşaat, maden gibi yüksek riskli sektörlerle yönelik kampanyalarımız sosyal taraflarla birlikte yürütülmekte olup, tüm taraflar, çağdaş yaklaşımın gereklerine uygun şekilde iş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılması konusunda gayret sarf etmektedirler.

İlçelere göre ayrı ayrı istatistik verilemediğinden, Manisa iline ilişkin 2000-2006 yılları arasında meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıkları ile ölüm sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YIL	İŞ KAZASI SAYISI	İŞÇİ SAYISI	MESLEK HAST. SAYISI	ÖLÜM SAYISI
2000	3.284	85.150	---	22
2001	2.980	71.253	20	22
2002	3.193	80.590	21	10
2003	3.428	91.631	60	9
2004	4.185	105.737	65	9
2005	5.487	119.852	59	17
2006	6.623	139.417	17	26

Bakanlığımızca, iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması, toplumun sağlık ve güvenlik konularında duyarlaştırılması, mevzuatın etkin uygulanmasının sağlanması için son yıllarda yürütülen çalışmalar aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır.

Bakanlığımızca, iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması, toplumun sağlık ve güvenlik konularında duyarlaştırılması, mevzuatın etkin uygulanmasının sağlanması için son yıllarda yürütülen çalışmalar :

Ulusal politika belirleme çalışmaları

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğinde sosyal taraflar (işçi ve işveren sendikaları), üniversite, sivil toplum kuruluşları, diğer ilgili kurum ve kuruluşları biraraya getirerek iş sağlığı ve güvenliği konusunda ihtiyaç, öncelik, politika ve stratejilerin belirlenmesi, tarafların görüş ve düşüncelerini açıklamalarını sağlayan bir platform oluşturmak üzere 2005 yılında kurulan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi, 2006-2008 yıllarını kapsayan bir Politika Dokümanı yayınlamıştır. İş sağlığı ve güvenliği konusundaki ulusal öncelikler ve 2008 yılının sonuna kadar ulaşılması planlanan hedefleri politik ve uygulama hedefleri olarak şöyle belirlenmiştir;

Politik Hedefler;

- AB normlarına uygun bir İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun çıkarılması,
- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düzenlemelerin bütün çalışanları kapsamaması,
- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düzenlemelerin bütün işyerlerine yaygınlaştırılması,
- İş sağlığı ve güvenliği hizmet birimlerinin etkin hale getirilmesi.
- İş kazaları sayısının %20 azaltılması,
- Ülkemizdeki meslek hastalıkları tanı sistemlerinin geliştirilmesi,
- Ülkemizde kamu eliyle yürütülen İSG teknik destek hizmetlerinin %20 artırılması.

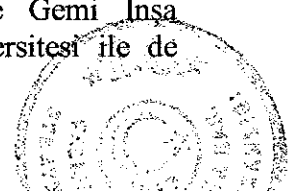
Ayrıca, Bakanlığımız İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün hazırladığı "Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Güçlendirilmesi Projesi" 2002 yılında AB Komisyonunca kabul edilmiş ve 15/01/2004 tarihinde uygulamaya başlanmış ve projenin ilk adımı 2006 Şubat ayında sona ermiştir. Toplam 8.16 milyon Euro'luk projenin 7 milyon Euro'su AB tarafından karşılanmıştır. Projenin sonuçları, orta vadede ülkemizde; İş Sağlığı ve Güvenliği Müktesebatının yürütümü ve sanayileşmenin yol açtığı sağlık ve güvenlik sorunlarının çözümü için sunulan hizmetlerin yaygınlaştırılmasına, çalışanların sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

"Kişisel Koruyucu Donanımlar için Piyasa Gözetiminin Desteklenmesi" Projesi ise Kasım 2005 tarihinde uygulanmaya başlanmış ve Aralık 2006 tarihinde başarıyla tamamlanmış bulunmaktadır.

Diğer bir proje ise; Avrupa Komisyonu tarafından onaylanan ve Almanya BGAG Kurumu tarafından koordine edilerek Leonardo Da Vinci Projesi kapsamında gerçekleştirilen "Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim, Öğretim Bilgi Ağı-ENETOSH" Projesidir. Amacı 10 ülkedeki İSG eğitim ve öğretimini bir standarda ulaştırmak olan proje Ekim 2007 tarihinde tamamlanmış bulunmaktadır.

Ayrıca 1. adımı 2006 Şubat ayında tamamlanan "Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Güçlendirilmesi" projesinin 2. adımı Eylül 2006-Eylül 2008 tarihleri arasında uygulanacaktır. Toplam bütçesi 3 milyon € olan projede, ISAG I'de teklif gelmeyen bölümler için Bakanlığımız İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü personeli tarafından üç lot halinde yeni teknik şartname hazırlanmış ve proje uygulanmaya başlanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılacak bilimsel araştırmalara destek vermek, araştırma kapasitesini geliştirmek amacı ile ulusal kuruluşlarla işbirliği kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı, Kocaeli Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, 9 Eylül Üniversitesi, Milli Prodüktivite Merkezi, İNTES, TMMOB Maden Mühendisleri Odası ve Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (GİSBİR) ile protokoller yapılmış olup, İstanbul Üniversitesi ile de protokol çalışmaları devam etmektedir.

25 Şubat 2008 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığı, Gemi İnşa Sanayicileri Birliği ve Türkiye Liman, Dok ve Gemi Sanayi İşçileri Sendikası arasında imzalanan "Tersanelerde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi İşbirliği Protokolünün" amacı, en yüksek risk grubunda yer alan gemi inşa sanayinde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında yayınlanmış yönetmelikler çerçevesinde çalışma ortamında bulunan risklerin değerlendirilmesi, risklere bağlı iş sağlığı ve güvenliği sorunlarının tespit edilmesi, kişisel koruyucu donanımların kullanımının değerlendirilmesi, sosyal taraflar ile çözüme ulaştırılması, basın ve yayın organları ile kamuoyunun bilinçlendirilmesi ve verilecek İSG eğitimleri ile konuyla ilgili tarafların duyarlılığının artırılmasıdır. Bu kapsamda iki yıl süre ile işyerlerinde ölçüm ve analizler ile İSG araştırmaları yapılacak, CE belgeli kişisel koruyucu donanımların kullanımının izlenmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacak ve İSG eğitimleri düzenlenecektir.

İşyerlerinde sağlıklı ve güvenli çalışma ortamlarının tesisi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik yapılması gereken tüm çalışmalar ve alınması gerekli tedbirler İş Kanununun 77. maddesi gereği işverenin sorumluluğundadır. Bu hususta Bakanlığımız iş müfettişlerince işyerlerinde sağlık ve güvenlik tedbirlerinin mevzuata uygun olarak alınıp alınmadığı denetlenmektedir. Ayrıca Türkiye genelinde faaliyette bulunan yeraltı ve yerüstü maden işletmeleri, iş sağlığı ve güvenliği yönünden riskli gruplarda yer alması nedeniyle genel olarak en az yılda bir defa olmak üzere düzenli olarak denetimlere tabi tutulmaktadır. Ayrıca, 2004, 2005, 2006 ve 2007 yıllarında Türkiye çapındaki maden işletmelerinde "Yeraltı ve Yerüstü Maden İşletmelerinde Proje Denetimi" kapsamında gerekli denetimler yapılmış olup 2008 yılında da teftişler yeraltı maden işletmelerinde başlatılarak ülke genelinde sürdürülmektedir.

İş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için, Türkiye genelindeki işyerlerinin teftişleri düzenli şekilde mutad olarak, sektör, bölge ve proje bazında yapılmaktadır. Sektör denetimleri sonucu düzenlenen değerlendirme raporları tüm sosyal taraflara, üniversitelere, meslek kuruluşlarına ve Milli Kütüphane'ye gönderilerek iş sağlığı ve güvenliği bilincinin tüm toplumda oluşturulması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bakanlığımızca Avrupa Birliği uyum süreci çerçevesinde çalışma hayatını ilgilendiren yeni düzenlemeler yapılmış ve bu kapsamda 4857 sayılı İş Kanununa bağlı olarak iş sağlığı ve güvenliğini ilgilendiren 33 yönetmelik yayımlanmıştır.

Sigortasız işçi çalıştırılan işverenlerin tespiti görevi, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 4447/14 ile değişik 130.maddesi ile, tüm genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanlarına da verilmiştir. Bu elemanlar kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek sigortasız çalıştırılanları Kuruma bildirmek zorundadırlar. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'na göre her işçi sendika seçme, sendikaya üye olma ve olmama hakkına sahiptir.

Bilindiği üzere, Anayasa'nın "Sendika Kurma Hakkı" başlığını taşıyan 51 inci maddesinde, çalışanlar ve işverenlerin, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahip oldukları, hiç kimsenin bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamayacağı belirtilmiştir.

Sendikalar Kanunu'nun 3 üncü maddesinde ; işçi sendikalarının, işkolu esasına göre bir işkolunda ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacı ile bu işkolundaki işyerlerinde çalışan işçiler tarafından kurulacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un, sendika üyeliğini düzenleyen 20 nci maddesinde ise; Kanun kapsamında işçi sayılanların işçi sendikalarına üye olabilecekleri düzenlenmiştir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Teşkilatlanma Hürriyeti ve Bu Hakkın Korunması Hakkındaki 87 sayılı Sözleşmesi ülkemizce 1992 yılında kabul edilmiştir.

Sözleşmenin 2 inci maddesine göre, “çalışan ve çalıştıranların” hiçbir biçimde ayırım gözetmeksizin ve önceden izin almaksızın, seçtikleri örgütleri kurma ve ana tüzüklerine uymak koşulu ile, bunlara üye olma hakkını tespit etmektedir.

Çalışma hayatı; toplumun büyük bir kesiminin ekonomik ve sosyal yaşamını yakından ilgilendiren, bunun yanında çözüm bekleyen büyük sorunları da bünyesinde barındıran bir alandır. Çağdaş anlamda iş hukuku, işçilerin örgütlenerek, çalışma koşullarını düzenlemede söz sahibi olmaları esasına dayanmaktadır.

Devlete düşen görev, bu ortamı sağlayacak kuralları koymakla birlikte, diyalog ortamını güçlendirecek tedbirleri almak ve uygulamaktır.

Bakanlığımızca hazırlanan, Sendikalar Kanunu Tasarısı Taslağı ile 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu’nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı Taslağı üzerinde sosyal tarafların kendi aralarında ve Bakanlığımız ile çalışmaları sürdürülmektedir.

Tasarı Taslaklarının hazırlanmasında ülkemiz koşulları yanı sıra ILO tarafından ve AB İlerleme Raporlarında dile getirilen konuların karşılanması öncelikli hedefimizdir.

